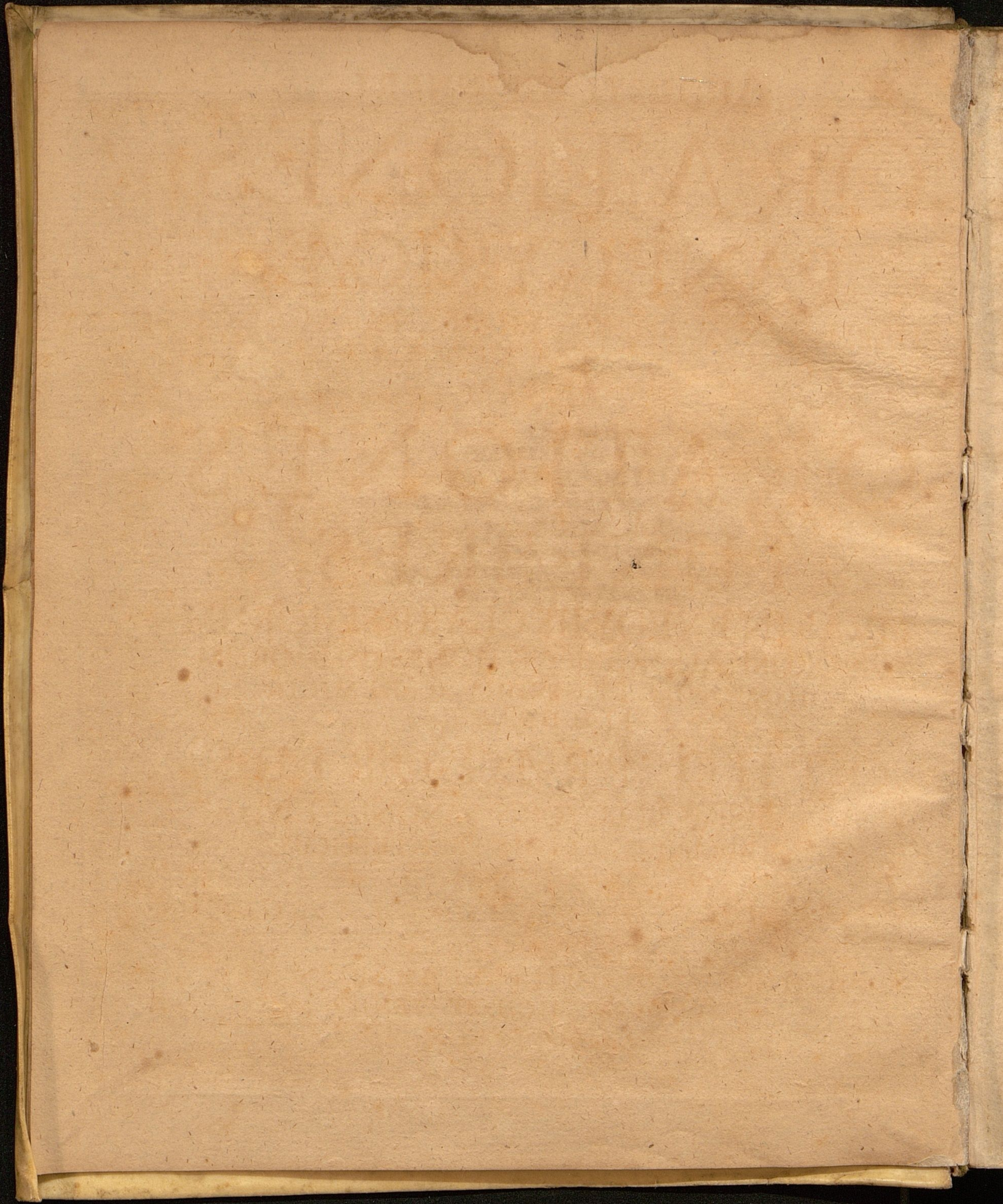

WER

EX LIBRIS
ILLVSTRISSIMI VIRI;
DN. DAN. LVDOLPHI;
LIB. BAR. de DANCKELMANN;
S. REG. MAI. BORVSS. CONSILIARII
STATVS INTIMI, cetera,
BIBLIOTHECÆ ACAD. FRIDERICIANÆ
TESTAMENTO RELICTIS,

D. 6. 8.

5. 4

[H. August Buchner]

QUID
CAROLUS I.
BRITANNIARUM
REX,

LOQUI POTUERIT LATA IN SE
FERALI SENTENTIA.

ORATIO,

Sen

DECLAMATIO
GEMINA.

SENECA HIPPOLYTO:

Quanti casus humana rotant!

Minus in parvis fortuna furit,

Leuiusq; ferit leviora DEUS.

ORATIO

DE CLAMATIO
GEMINA

Nobilissimo Amplissimo

VIRO

**D. CHRISTIANO
REICHBROTIO,**

Sereniss. Electori Saxoniae

ab interioribus Secretis,

D. B. A.

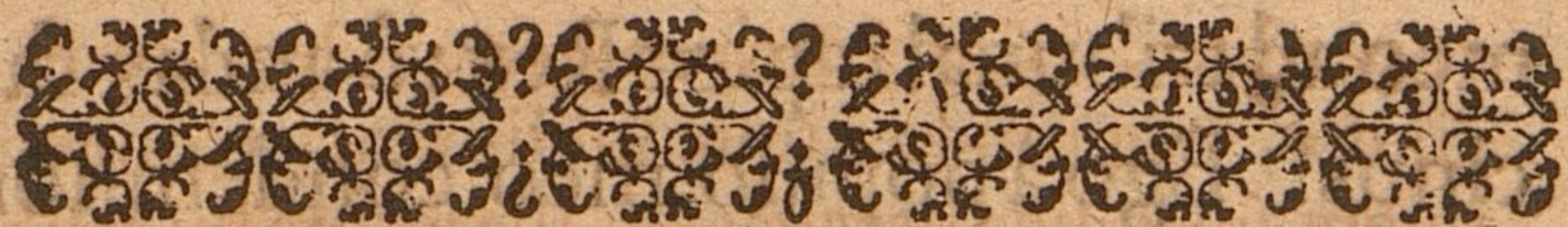
S.

Hoc quoque exercitationis genus apud Rhetoras veteres Romanos, juxta ac Græcos, fuit, orationem tribuere personis, & fingere dixisse viros principes, quæ potuerant dicere, aut magno casu oppressi, aut in deliberatione ancipiti. Similis meditationis impetus me cepit nuper, cum infelicissimum magnæ Britanniae Regis fatum increbesceret. Movebat magnitudo rei: & si dicendum, quod res est, non mediocriter irascebar inusitati facinoris immanitati. Abrepto itaq; justissimâ indignatione animo cum frena campumque, quo erumpebat, permitterem, nata mihi unius lucubratiunculae penso hæc sive oratio, sive declamatio gemina est. Quæ de musei secreto ejusdem spevenia nunc proripit se, qua ludicra olim admittimus, aut ambulamus ipsi in publico, cum nihil ferij agimus, nec quisquam tamen nos reprehendit. Sed maximum in hoc genere est, decorum custodi-

A 2

re-

re personæ. Cæterum propria quidem animi regij dos, magnitudo atque sublimitas; eloquentiæ autem, splendida brevitatis est. Illa secura sui & libera se levat altissimè, nec quicquam, nisi par dignumq; fastigio suo concipit: hæc parca verbis, sæcunda sensuum, nervisq; efficax, non pigro laxoq; ambitu circumscribere animos, sed in contorti turbinis modum percellere amat, & sic tenere. Ab habitu isto & hac ideà quàm longe absit styli nostri conatus, tu judicabis REICHBROTI Amplissime, qui secretorum principalium particeps regij spiritus indolem ignorare haud potes; & felix ingenij judiciiq; omnem istius Musæ Genium abundè calles. Nec alia causa pagellis istis clarissimum tuum præscripti nomen, qui propensissimo affectu dudum elegantias literasque, hoc est, Gratias omnes ac Musas complecti soles. Vale.

ORATIO I.
EX REGIS BRI-
TANNIARUM
PERSONA.

Rupit igitur tandem, quod diu
parturivit Britannia, & ignora-
runt secula hactenus, ut posteri
omnes execrarentur. Quam meæ me
patriæ poenitet, si, nisi scelestam, & im-
piam, & detestabilem habere nō possum!
Et quid appello patriam, si me produxit
ut tolleret? Non paucos Regum ferro
sublatos legimus; sed coniuratione ac
fraude. Etiam per carnificem; sed ho-
stes, & alienos, & in secreto carceris, ne
publicè fusus Regum sanguis vulgari as-
pectu profanaretur. Ego à populo
A 3 meo

meo ad tribunal rapior Rex: ô audax fa-
cinus! Ego à populo meo condemnor
capitis: ô scelus ultimum! Benè tamen,
quòd innocens. Quanquam ne noxi-
um quidem damnandi subjectis jus ul-
lum est. Nondum recensui totum ne-
fas: trahor in pegma ferale à milite meo:
trador carnifici Rex securi publicè per-
cutiendus. Quæ unquam barbaries ta-
le quid ausa? Putabo tamen vos benè
agere mecum, dum candidè agitis, & po-
nitis larvam, quæ sub conditionum ac
pæcis personâ crudelitatis vestræ mi-
mum hæctenus lusit. An dispudet sce-
næ, in quâ adhuc egistis partes? An
impotentia vestri furoris tegi amplius
haud potest? Nam cum immanitate
miseriordia non jungitur. Et pro-
nunciatis sententiam, non ut diutius ne
peream; sed ne diutius cupiditas vestra
vota sua excludat. Errant, qui nunc pe-
rire me demum credunt. Quamdiu
probitati

probitati nostræ vestra illudit nequitia,
tamdiu & perij. Hactenus occidistis
meam spem; nunc vitam perimitis. Et
quæ illata hucusque mors fuit, nunc
perpetratur. Finem moriendi hic i-
ctus afferet, quem vos putatis initium.
Sic vita incipiet. Nam metus & spes,
non vita interpretanda; supplicium
est. Et iis liberor, jam verè meus. Quid
pœnam putatis, quod sub carnifice mo-
rior? Beneficium est. Haud aliter mo-
ri oportet, qui pro suorum salute mori-
tur. Atqui hoc optimi Regis est. Ty-
rannus enim populum suum ipse occi-
dit. Si immitteretur percussor clancu-
lùm, uni, vel paucis viderer mori. In
omnium moriendum est oculis, qui
omnibus moritur. Nec pulchrius testi-
monium innocentia habet, quàm om-
nium quod conscientia redditur. Quid
ora dejicitis taciti? Hic vultus confu-
sos & reos decet. Et id me lætum ac
alacrem

alacrem cernitis. Sed quid iuvabit tacere,
si cætera clamant : nec idem silentium
sequitur rem, quo obmutescunt aucto-
res? Vocalis admodum Regum est
sanguis. Nusquã non ejus audiuntur vo-
ces; sed Reges advertunt imprimis; qui
& intelligunt maximè. Et dum adver-
tunt, movent ac flammant. Interest
Regum, ne quis impunè Rex pereat.
Quos scelus deterruit; successus invitat.
In fomite extinguendum incēdium est.
ac nisi maturè confutes flammam, spar-
getur latius, & plena mox sui omnia pas-
cet. Non sistunt exempla, ubi cœpe-
rint : & quamvis angustum nacta tra-
mitem, in partes omnes divagantur.
Mei securus sum : orbis causa hæc lo-
quor. Qui stare non potest, majestate
Regum calcatâ. Quid sunt in orbe
Principes? Columnæ, & fulcra, quibus
innititur publicum. Et his revulsis, ædifi-
cium ruit. Satis dixisti CAROLE. Nec
causari

causari damnatus, nec moriturus irasci
debes. Functus officio es. Pulcherri-
mus animus te comitatur. Melius est,
damnatum & innocentem mori; quam
reum sceleris trahere spiritum, sed in
perpetuam poenam. Nam jure supplici-
um est, sua cuiq; conscientia mala. Ha-
betis voces novissimas: expedi nunc se-
curim carnifex: hoc ultimum jubeo.
Sed & obdura animum: in Regis jugu-
lo salutem incidis Britannia.

Alia.

A Bunde suppetunt innocentia ver-
ba; sed frustra audiri postulem, ubi
libido ac vis omnia sunt. Jam supplicare
nemini Reges, nisi Deo, solent. Nam
soli Deo & peccant Reges. Nec Rex ac
innocens moriar, nisi salva maiestate mo-
riar. Hæc præstat Regem. Et incor-
ruptum nisi reddam Deo, quod credidit,

B

malæ

malæ fidei ero. Loquor tamen, ut ita me
quoq; Regē ostendam: neq; silentio pro-
bare videar concilij vestri impietatem.
Mācipiorum est ad heri imperia nec vo-
cē mittere. Nemo Rege liberio est. Qui
nisi castigat suorum vesaniam, eidem
fervit; quo nihil est foedius. Quicquid
Rex sum, à Deo sum. Qui per Parentes
vitam homini, & Regis filio sceptrum
dedit. Quis furor, aliena appetere?
aut velle rapere, quæ vestra non sunt?
Attrectatio, furtum, rapina, privatorum
damnorum vocabula sunt: cum Regum
majestas vitaq; tentatur saltim, sacrilegi-
um est, impietas est: quid erit cum tolli-
tur? Sacrosancti Reges sunt: itaq; viola-
ri non debent. Plus dicam. Reges Dii
sunt; perpetuo igitur venerandi. O ma-
jestatis itaq; & divinitatis ex æquo reos!
Non me fecistis Regem; natus sum. Nec
diadema ac fasces comitiorum electio;
successio dedit. Et hanc sancivit, qui
Patri

Patri Regi me superesse legitimum vo-
luit regni hæredem. Quò jura nova fin-
gere libet? Jus vetustissimum Dei mo-
veri haud potest. Nec quas sacravit re-
ligiones cœleste Numen, commenta
calliditatis humanæ unquam solvent.
Pulcherrimè mihi factorum meorum
ratio constat. Si quid admisi culpæ ta-
men, habeo cui respõdeam. Qui vel do-
nabit orantem veniã, quia mitissimus;
vel satisfaciẽtem, idem æquisimus,
absolvet. Tribunal aliud ignoro Rex,
& leges nesciunt. Quæ ipsæ tam infra
Reges sunt, quàm supra Deum non sunt,
quicum connexa arctissime Regum est
sanctitas. Videtis justitiam fori vestri in
me: & tamen gaudeo mori, si sanguine
meo regni securitas emi potest. Boni
Principis est, salutem civium antepone-
re suæ. Et pessimus viverem, si major
me capitis, quàm boni communis habe-
ret cura. Sed aliud agunt, qui mihi vitam

eripiunt. Quorum sceleratissimæ artes,
utfallant & lateant, pulchra ac speciosa
nomina prætexunt. Luporum cōsiliū
est, gregi custodem abstrahere. Et qui
sublatum me cupiunt, ovium mearum
simplicitati insidiantur. Vultis audire
effatum ultimum servantis novissimè in
augurali hoc meo? Ingentes strages cla-
desq; ominor: stabitq; totius exitio gre-
gis, si lupi mei tenebunt, quod petunt.
Non convellantur magnarum molium
fundamenta sine metu ruinæ. Nec faciles
transitus habent, quæ universam Rem-
publicam trahunt. Ictus unius impe-
tus mihi exiget animam. Tantum in-
tererit, ut spiret loquaturq; CAROLUS,
& amplius non sit. Utinam tam brevi
tempestatas transeat, cuius nunc coeunt
nubes, in diras procellas & fulmina, nisi Sol
amicior dissipet, mox erupturæ. In an-
ni conversione coelum maximè tonat.
Verso Reipublicæ statu, quæ læta atq;
tran-

tranquilla erunt speranda? Non spongi-
arum negotium est, extergere Regium
sanguinem: provinciarum excidiis pia-
tur. Ac licet non fluat ac rubeat
amplius; sedent altissimè maculæ ta-
men; nec ævi ullius industria delet.
Quàm adhuc benè cupio patriæ? Et
ideo loquor. Nam me quod attinet,
fera damnati defensio est. Deinde,
cum spe vivendi mortis ipsius timo-
rem dudum abjeci. Hoc quoq; regium
habeo. Nec Christianus curo magnope-
rè, quo tandem itinere de vitâ exeam.
Solutis corporis vinculis cœlum un-
diq; patet. Nec in via fidei ad Deum ulla
est via. Magnam tamen habebō solati-
um, si in cedentis locum liberi venerint:
& meam hæreditatem non alieni rapi-
ant; sed meus adeat ac cernat hæres.
Non potest hoc cœlum nisi ab uno
Sole regi. Et tanti nominis majestatem
capiet nemo, nisi legitima Solis pro-

B

}

genies

genies. Si invadet hoc jus stellarum
vulgus, non nox & tenebræ; sed fœ-
dum chaos ingruet, cæcaq; caligine
involvēt omnia, & pugnatura sibi invi-
cem in exitium mutuum turpissimè
confundet. Hæc una sollicitudo me
afficit. quâ moriturum si liberabitis,
nondum penitus conclamata Bri-
tannia est.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

96 1879

ULB Halle

3

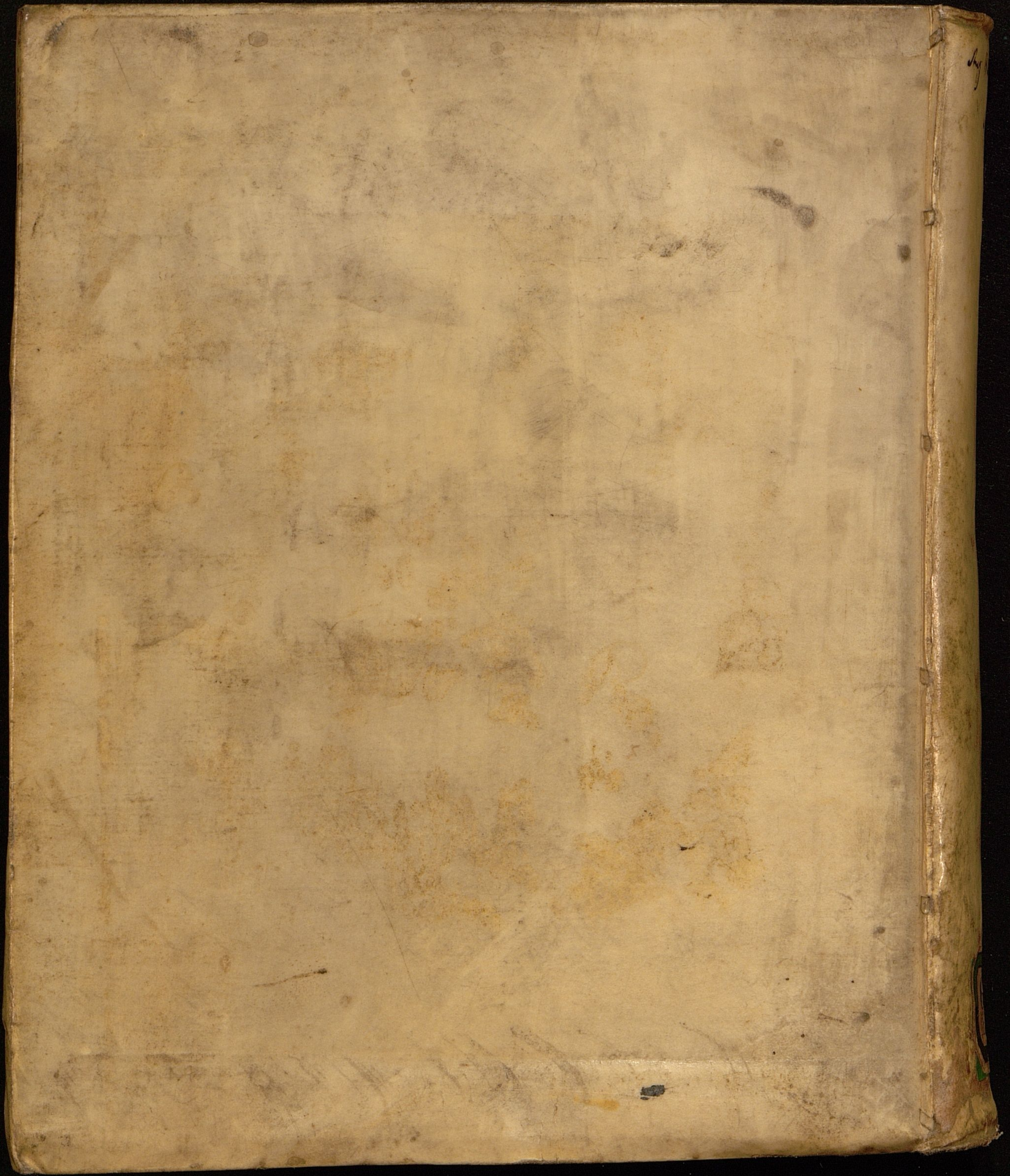
001 585 509

WDA

MC

[H. August Buchner]

QUID
CAROLUS I.
BRITANNIARUM
REX,
LOQUI POTUERIT LATA IN SE
FERALI SENTENTIA.
ORATIO,
Seu
DECLAMATIO
GEMINA